

ראוהו בית דין פרק שלישי ראש השנה כח.

עין משפט גר מצוה

לב א טושי"ע א"ח סי
 תקפו ספי"ג:
 לב ב טושי"ג ד וסי
 תקפו ספי"ג:
 לד ג מ"י ספי"ג מהלכות
 שופר ה"ד טושי"ע
 א"ח סי' הקל ספי"ג ו:
 לה ד טושי"ע א"ח סי'
 תקפו ספי"ג:
 לו ה ו מ"י פ"א מהל'
 שופר הלכה ג:
 לז ז מ"י שם טושי"ע א"ח
 סי' תקפו ספי"ג:
 לח ח מ"י שם:
 לט ט טושי"ע א"ח סי'
 תקפו ספי"ג ו טושי"ע
 י"ד סי' רכ"ב ספי"ג ו:
 י"ז ט טושי"ע א"ח סי'
 סי' תקפו ספי"ג ה
 וטושי"ע י"ד סי' רכ"ב ספי"ג
 י"ב:

בשופר של עולה לא יתקע. כלומר במזיד ואם תקע כלומר בשוגג יאל דבשוגג מעל ונפיק לחולין אבל במזיד אין מעילה ולא נפיק לחולין וכשמחלק בין עולה לשלמים היה יכול לחלק בעולה גופה בין מזיד לשוגג אבל השתא מחלק בשוגג גופיה:

אמר רב יהודה בשופר של ע"ז לא יתקע ואם תקע יצא.

תימה מאי שנת משלמים ללא יאל משום דמנזות ליהנות ניתנו ורבינו חננאל גרים הכל רבא ו' ותימה דצוקף כסוי הדס (חולין דף פט. ושם) תניא תקע לא יאל וכן קשיא אההיא מהא דלמרא רבא צפרק מנזות חלילה שאינו שלו וצננדל של ע"ז חלילה כשרה ולא אמרינן מנחתם שיעורה ופרישת כולה בשלם כסוי הדס ופ' לולב הגזול (סוכה דף לא: גד"ה באהרה):

המודר הנאה משופר מותר לתקוע בשופר של מצוה. צפרק ז' דנדרים (דף טז.): מחלק אצ"י בין הנאת סוכה עלי לאומר שלא אהנה מן הסוכה ליכול לאסור הסוכה עליו שאינה משועבדת לו אבל אין יכול לאסור עצמו על הסוכה שהוא משועבד לה ופרקי' ענה רבא וכו' מנזות ליהנות ניתנו אללא אמר רבא הא דלמרא ישיבת סוכה עלי הא דלמרא שבוטה שלא אשז צסוכה ולדברי רבא היה משמע דכחן נמי אי אמר הנאת שופר עלי מותר לתקוע בשופר של מנזות מנזות לאו ליהנות ניתנו אבל אם אמר תקיעת שופר עלי אסור לתקוע בשופר של מנזות כמו דלמרא בני סוכה אם לא מחלק משום דגצי סוכה בלאו מנזוה יש הנאה בישיבת אלבל שופר אי לאו מנזוה אין הנאה בתקיעה דלינו מנזון לשיר ועל כוגילא דהתם קשיא דמשמע דוקא כשומר שבוטה שלא אשז צסוכה הוא דלינו יכול לאסור עצמו על סוכה לפי שהוא משועבד לה אללא אם אמר ישיבת סוכה עלי בשבוטה אסור כמו צקונס וכו' מאי חומר צנדרים מצשבוטות דקמתי התם הא שניהם חלין צנזין אחד ויש לומר דנדרים חלין צכל ענין דשייכי דהיינו האסרת חפץ כדאמרינן צריש מסכת נדרים (דף צ: צנדרים ותרמים מידי דמיתסר חפצא עליה לאפוקי שבוטה דקאסר נפשיה מן חפצא ולכן חלים הנדרים צכל ענין שיאמר חוץ מהיכא דהזכיר הנאה משום דמנזות לאו ליהנות ניתנו ומה שמתלק שם בין אמר ישיבת סוכה עלי לשבוטה שלא אשז לא צא אללא לומר שיש חילוק בין דר לשבוטה לפי שהגדר צכל ענין שיאמר מיתסר חפצו עליה ובשבוטה צכל ענין שיאמר קאסר נפשיה מן חפצו: **המודר הנאה מבעיניו.** הא דליצטרין לאשמועינן מודר הנאה מחזירו ומשופר מנמעין דס"ד אמינא דוקא צמודר מחזירו הוא דשרינן

שמע מקלם הסקיעה צבור נו'. קא סלקא דעתך דהכי קאמר היה עומד הוא בשפת הבור וחזירו מוקע צבור ויאל לחוך (ב' צחזי התקיעה ואשמעינן הכא צצקלת נמי ויאל: קודם עמוד השחר. לאו זמניה הוא כדאמרינן צצמכת מגילה (דף כ:) כל היום כשר לתקיעת שופר וילין טעמא מיוס תרועה יהיה לכס' יוס ולא לילה: הכי גרסינן למימרא דסבר רבא דכי **שמע איניש סוף תקיעה בלא חסילה סקיעה יאל ומימלא נו':** קאע **בראשונה.** פשוטה שלפני תרועת המלכות: ומשך צשניה. צפשוטה של אחריה כשמים ומתכוין לנאת צה אף די פשוטה שלפני תרועת הזכרונות שמעיד עליו לתקוע תיפק לו: אם **קול שופר שמע.** בלא קול הצרה יאל: אם קול הצרה שמע. עס קול השופר לא יאל: **צמוקע ועולה לנפשיה.** ואין אחר עמו לנאת צו אללא מוקע ועולה הוא לדלידיה מחילמה וסופה צהכשר דמחילה הוא והשופר צבור ואמרו לעיל (דף סז:) אומר העומדים צבור יאלו: של עולה. ומלשו ממזים דלינו לאמר זריקה אין מעילה לא צבורה ולא צפרניה שהכל להניס כדאמרינן צמנחות (דף פג.) וצנזמים (פ.) נאמר לו יהיה צבוטה [ויקרא] ונאמר לו יהיה צצשם [שם] מה אשם עצמותיו מותרין אף עולה עצמותיה מותרין: **שלמים לאו בני מעילה נינהו.** דאין מעילה צקדשים קלים אללא צצאמורים ולאחר זריקה צשהצבורו לחלק גבוה: **לא ליהנות נינהו.** לישאלא להיות קיומם להם הנאה אללא לעול על זואריהם ניתנו: **צשופר של ע"ז.** ששימשו צו לע"ז ונאסר צבהנאה כדמניא צצמכת ע"ז (דף נא:) אצז תצדדון את כל הממונות (ט) צכלים צצנתמשו צבן לע"ז הכתוב מדבר: **ואם תקע יאל.** דלנאות לאו הנאה נינהו: **כסופי מיקסא שיעוריה.** דהא לשריפה קאי וכסרוף דמי ושופר צעי שיעור כדאמרינן לעיל (דף סז:) כדי שיאחזו צידו ויאלה לכאן ולכאן: **מוסר לתקוע לו.** טעמא דכולהו משום דמנזות לאו ליהנות ניתנו: **חזירו מזה עליו צימוס הגשמים.** שאין כאן אללא הנאת קיוס המנזוה ומנזות לא ניתנו ליהנות: אללא לא **צימוס החמה.** דאיכא הנאת הגוף: **צפכאוו פרסיים.** ואע"ג שלל נתכוון לנאת ידי חובת מזה צליל ראשון של פסק יאל: **הסוקע לשי.** לזכור ולומר קן שמעתי מפי מורי הזקן. וציקודו של מורי רבי יתכן צן יהודה ראיתי המוקע לשד להצריח רוח רעה מעליו: **פשיטא.** דזאת מנה קאמר רחמנא והא אללא ונהנה צצאכילתו הלך לאו מתעסק הוא שרהי אף לענין חיוב חטאת אצמרינן (צרימות דף יט:) המתעסק צצכלים וצבערות ללקמן ולא פריך מרצי יוסי דהתם דהוה מני לדחוי' לעולם מנזוה משום היכרא: אל

מא ב טושי"ע י"ד שם:
 מב ג מ"י פ"ו מהל' מ"ן
 ומלה הלכה ג טושי"ע
 א"ח סי' תשה ספי"ג ד:
 מג ד מ"י שם ונפסי'
 מהל' מכירה יהיה
 ופ"ו מהל' ערות ה' טן
 טושי"ע שם ספי"ג ה ונח"מ
 סי' ר"ה ספי"ג טן:

רבינו חננאל (המשך) פסקין. ת"ש התוקע לתוך הבור או לתוך ובי. ורחינן כי קאמר רבה בתוקע ועולה, שנמצאת התקיעה ששמע אחרי עליו מן הבור תקיעת שלמים. אי הכי מאי למימרא כו'. אמר רב יהודה בשופר של עולה לא יתקע ואם תקע יצא, בשופר של שלמים לא יתקע ואם תקע לא יצא. ותיקין הא רבא הכי, אחר שופר של עולה ואחר שופר של שלמים יצא, מאי טעמא, מצות לאו ליהנות נינהו. בשופר של ע"ז לכחלה לא יתקע ואם תקע יצא. בשופר של עיר הנדחת אפי' דיעבד לא יצא, מאי טעמא כותותי מכתת שיעוריה. אמר רבא המודר הנאה מחזירו, וכן התקיעה של מצוה, וכן המודר הנאה מחזירו, חזירו מזה עליו מי חטאת בימות הגשמים אבל לא בימות החמה, ש'מ מצות אינן צריכות בו טבילה מצוה בימות הגשמים אבל לא בימות החמה, שלחו ליה לאבוה דרשמיאל, כפאו ואכל מצה בפסח יצא. ופרישה רב אשי כשכפאוהו פרסיים, ש"מ מצות אינן צריכות כוננה. אמר (רבא) [יבה] זאת אומרת התוקע לשיר יצא, כגון אה דכתיב הללוהו בתקע שופר שיתוקעין להלל וכו' וכו'. אמר אש"מ כסדרן אע"פ שהיא לשיר, השומע יצא, ש'מ מצות אינן צריכות כוננה, פשיטא מהו דתימא חתם תאכלו מצות אמר רחמנא והא אכילה

לתקוע לו ולהוות משום דקתם מודר מחזירו אין דעמו על דבר מנזוה כשאין מפרש צדהיא אללא אם פירש צדהיא מנמעין ומשופר אסור קמ"ל: **אמר רבא** זאת אומרת התוקע לשיר יצא. דמנזות אינן צריכות כוננה צפ' ערצי פסחים (פסחים דף קד:) משמע דהוי פלוגתא גצי הביאו לפניו מצבל צצורת דקתני צגמ' אכלו דמאי יאל צצלא מתכוין יאל וצצידך צצרייתא תניא ר' יוסי אומר אע"פ שצבל צצורת מנזוה להציא לפניו (מנזה) חזרת וחזרת ודיק התם ע"כ לאו משום היכרא הוא מדקתני מנזוה אללא משום דמנזות צצריכות כוננה והשתא מה שהזכר רבא לרקדק מנזון ולא הביא מצרייתא דהתם דקתני צדהיא דהוה אמניא היינו צצירקות דרצבן אללא מנזות דאורייתא צעי כוננה ומה שמקשה עליו מצרייתא ללקמן ולא פריך מרצי יוסי דהתם דהוה מני לדחוי' לעולם מנזוה משום היכרא: אלבל

שמע מקצת תקיעה בבור ומקצת תקיעה על שפת הבור יצא. צמקצת תקיעה קודם שיעלה עמוד השחר ומקצת תקיעה לאחר שיעלה עמוד השחר לא יצא אמר ליה אביי מאי שנא התם דבעינא כולה תקיעה בחיובא וליכא הכא נמי בעינא כולה תקיעה בחיובא וליכא הכי השתא התם לילה לאו זמן חיובא הוא כלל הכא בור מקום חיובא הוא לאותן העומדין בבור למימרא דסבר רבה (ב' שמוע סוף תקיעה בלא תחילת תקיעה יצא ומימלא תחילת תקיעה בלא סוף תקיעה יצא ת"ש תקע בראשונה ומשך בשניה כשתים אין בידו אלא אחת ואמאי תסלק לה בתרתי פסוקי תקיעתא מהרדי לא פסקינן ת"ש ההתוקע לתוך הבור או לתוך הדות או לתוך הפיטם אם קול שופר שמוע יצא ואם קול הברה שמוע לא יצא ואמאי ליפוק בתחילת תקיעה מקמי דליערבב קלא יכי קאמר רבה בתוקע ועולה לנפשיה אי הכי מאי למימרא מהו דתימא זמנין דמפיק רישיה ואכתי שופר בבור וקא מיערבב קלא קמ"ל אמר רב יהודה בשופר של עולה לא יתקע ואם תקע יצא (ב' בשופר של שלמים לא יתקע ואם תקע לא יצא מ"ט עולה בת מעילה היא כיון דמעל בה נפקא לה לחולין שלמים דלאו בני מעילה נינהו איסורא הוא דרכיב בהו [ולא נפקי לחולין] מתקיף לה רבא אימת מעל לבתר לתקע כי קא תקע באיסורא יצא אלא אמר רבא אחד זה ואחד זה יאל יתקע הדר אמר רבא אחד זה ואחד זה יאל יצא מצות לאו ליהנות ניתנו אמר רב יהודה (ב' בשופר של ע"ז לא יתקע ואם תקע יצא בשופר של עיר הנדחת לא יתקע ואם תקע לא יצא מ"ט עיר הנדחת כותותי מיכתת שיעוריה אמר רבא (ב' המודר הנאה מחזירו מותר לתקוע לו תקיעה של מצוה המודר הנאה משופר מותר לתקוע בו תקיעה של מצוה ואמר רבא המודר הנאה מחזירו מזה עליו מי חטאת בימות הגשמים אבל לא בימות החמה של מצוה בימות הגשמים אבל לא בימות החמה, שלחו ליה לאבוה דרשמיאל, כפאו ואכל מצה בפסח יצא. ופרישה רב אשי כשכפאוהו פרסיים, ש"מ מצות אינן צריכות כוננה. אמר (רבא) [יבה] זאת אומרת התוקע לשיר יצא, כגון אה דכתיב הללוהו בתקע שופר שיתוקעין להלל וכו' וכו'. אמר אש"מ כסדרן אע"פ שהיא לשיר, השומע יצא, ש'מ מצות אינן צריכות כוננה, פשיטא מהו דתימא חתם תאכלו מצות אמר רחמנא והא אכילה

הגהות הב"ח (א) רש"י ד"ה שמע מקצת כי מוקע צבור ויאל לחוך יצא בחזי התקיעה:

גליון הש"ס גמ' בשופר של שלמים. עין ונזכיר דף פו ע"א דג"ה אמה. וצבורות דף כו ע"א דה"ה המל' וצנדרים דף י' ע"א ה"ה אלס מניח צכשות ומעילה דף י' ע"ב דה"ה חצ:

מוסף רש"י תקע בראשונה. פשוטה שלפני תרועת תקע דכרעה (קטו גב.) ומשך בשניה. תקיעה של אחר התרועה מן כשתים לנאת צה די שמים. שיהיה צריך לעשות זו אחר זו פשוטה שלאחריה דמלכות ופשוטה שלפניה דזכרונות (שם) אין בידו אלא אחת. דפסוקי תקיעה אחת לשמים לא מפסקינן (שם) מצות לאו ליהנות נינהו. שמהות שמינת לישאלא לא ליהנות מינו להם, לא להם הנאה מינו להם, אללא מותר מן היא עליהם (חולין פט.) בשופר של ע"ז לא יתקע ואם תקע יצא. דלאו הנאה היא ולכחלה מיהא לא יתקע משום דמאיס (שם).

רבינו חננאל אמר רבה שמע מקצת תקיעה בבור ומקצת תקיעה על שפת הבור יצא, הואיל ובור מקום תקיעה הוא לאותן העומדים בבור. אבל מקצת תקיעה קודם שעלה עמוד השחר ומקצת אחר שיעלה עמוד השחר, כיון שהלילה לאו זמן חיובא הוא (לחד) רב יצא. למימרא דסבר רבא שמע סוף תקיעה בלא חסילה תקיעה או תחלת תקיעה סוף תקיעה יצא, והתן תקע בראשונה ומשך בשניה כשתים אין בידו אלא אחת כו'. ורחינן פסוקי תקיעתא מהרדי לא

לתקוע לו ולהוות משום דקתם מודר מחזירו אין דעמו על דבר מנזוה כשאין מפרש צדהיא אללא אם פירש צדהיא מנמעין ומשופר אסור קמ"ל: **אמר רבא** זאת אומרת התוקע לשיר יצא. דמנזות אינן צריכות כוננה צפ' ערצי פסחים (פסחים דף קד:) משמע דהוי פלוגתא גצי הביאו לפניו מצבל צצורת דקתני צגמ' אכלו דמאי יאל צצלא מתכוין יאל וצצידך צצרייתא תניא ר' יוסי אומר אע"פ שצבל צצורת מנזוה להציא לפניו (מנזה) חזרת וחזרת ודיק התם ע"כ לאו משום היכרא הוא מדקתני מנזוה אללא משום דמנזות צצריכות כוננה והשתא מה שהזכר רבא לרקדק מנזון ולא הביא מצרייתא דהתם דקתני צדהיא דהוה אמניא היינו צצירקות דרצבן אללא מנזות דאורייתא צעי כוננה ומה שמקשה עליו מצרייתא ללקמן ולא פריך מרצי יוסי דהתם דהוה מני לדחוי' לעולם מנזוה משום היכרא: אלבל